

70 ks

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města

HRANIC

Prosinec 1962

Vydává Osvětová beseda v Hranicích — Cena 20 hal.

- „Po boku Sovětského svazu za vítězství socialismu,
- za mír, za komunismus.“

KULTURNÍ KALENDÁŘ NA PROSINEC 1962.

1. so Slavnostní koncert hudebního a pěveckého odboru ZK Sigma JURIK. Sokolovna — 20 hod.
8. so Večer občanských výborů. Osvětová beseda — 20 hodin.
12. st Slavnostní ukončení MČSP. Kino SVĚT.
13. čt III. abonentní koncert. Klavírní virtuós z NDR Dieter Zechlin. Sál Lidové školy umění — 20 hod.
16. ne Představení Beskydského divadla. Sokolovna — 20 hod.
- Bez data : Bavítko pro děti každou druhou neděli v ZK Sigma a Osvětové besedě. Bližší na plakátech.
- Děda Mráz. ZK Sigma v sokolovně. Přesné datum bude oznámeno později.
- Jednotlivé přednášky cyklů Lidové akademie podle oznámení na plakátech a v městském rozhlasu i v rozhlase po drátě — ve středu od 16,30 hod. do 16,45 hod. a v pátek od 18,00 hod. do 18,15 hod. (Vysílání pro Hranice.)

PLÁN PŘEDNÁŠEK V KULTURNÍM STŘEDISKU ČSD HRANICE — SEVER

4. út 14,00 K. Kovařovic, významný český skladatel.
5. st 15,45 A. P. Čechov.
7. pá 14,00 Česko-ruské vztahy hudební.

11. út 14,00 Československo-sovětská smlouva.
12. st 15,45 Maxim Gorkij.
16,20 Dnes uzavíráme MČSP.
14. pá 14,00 Život a dílo W. A. Mozarta.
18. út 14,00 Jan Evangelista Purkyně.
19. st 15,45 L. N. Tolstoj.
28. pá 14,00 A. Kašpar v díle.

LIDOVÁ AKADEMIE 1962/1963.

V těchto dnech zahajuje Osvětová beseda a Základní organizace společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí tyto cykly Lidové akademie.

1. Mezinárodní vztahy :

Charakter současné epochy.
Boj za mír a odzbrojení.
NDR, NSR a Berlín.
Anglie a Francie z hlediska integrace.
Africké státy a socialismus.
Kuba a Jižní Amerika.

2. Světový názor dnešního člověka :

Úvod do filosofie.
Základní otázky dialektiky.
Filosofický materialismus.
Jak poznáváme svět.
Úvod do historického materialismu.
Co je to společenské vědomí a jaké jsou jeho formy.
Kodex komunistické morálky.

3. Umění dneška :

Socialistický životní sloh.
Jak se oblékáme.
Bytová kultura.

Malířství a obraz v bytě.
Nasloucháme hudbě.
Naše literatura moderní.

4. Pokrokové zemědělství:

Nová technologie skotu a drůbeže.
Nové poznatky ve výživě a krmné technice hosp. zvířat.
Silážní plodiny a technika silážování.
Pěstování zeleniny v JZD.
Výživa rostlin.

Příhlášky v Osvětové besedě. Možno navštívit i jednotlivé přednášky.

PROGRAM HRANICKÝCH KIN.

KINO SVĚT:

- 1.— 3. Černá dynastie. Čs. film. Mládež ano.
- 4.— 6. Planeta bouří. Sovětský film. Mládež ano.
- 7.—13. Sladký život. Širokoúhlý. Itálie. Mládež ano.
- 14.—20. **Přehlídka nejúspěšnějších širokoúhlých filmů:**
14. Valčík pro milión. Čs. film. Mládež ano.
15. 15. Piknik. USA. Mládež ano.
16. Michal Strogov. Jugoslavia. Mládež ne.
17. Kapitán Fracase. Francie. Mládež ne.
18. Slečna od vody. Čs. film. Mládež ano.
19. Píseň o červeném květu. Švédsko. Mládež ne.
20. Vzpomínka na Itálii. Itálie. Mládež od 10 let.
- 21.—23. Místo. Itálie. Mládež ne.
- 25.—27. A co když je to láska. Širokoúhlý. SSSR. Mládež ne.
- 28.—31. Muž své ženy. Polský film. Mládež od 10 let.

KINO OKO:

- 1.— 3. U sedmi větrů. Sovět. film. Mládež od 10 let.
- 4.— 6. Všechno zlato světa. Francie. Mládež ne.
- 7.—10. Italské capriccio, Film NDR. Mládež od 10 let.
- 11.—13. První den míru. Sovět. film. Mládež od 10 let.
- 14.—17. Vrah. Itálie. Mládež ne.
- 18.—20. Tenkrát byly stromy veliké. Sovětský film. Mládež od 10 let.
- 21.—23. Tam za lesem. Čs. film. Mládež ano.
- 25.—27. Dobrý den, milý dne. Film NDR. Mládež ne.
- 28.—31. Vítr se utiřil před svítáním. Jugoslavia. — Mládež od 10 let.

PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ:

1. Větrný mlýn. Bulharský film. Česká verze.
8. Začarovaný chlapec. Sovětský film.
15. Když hračky promluvily. Čs. film.
22. Uprchlík. Čs. film.
29. Dobrodružství ve starém lese. Sovětský film.

Kino ČAS každou neděli od 9 do 11,30 hod. nepřetržitě.

Miloš Semerád

O UMĚLCÍCH Z HRANIC A UMĚLCÍCH, KTERÍ TVOŘILI NA HRANICKU

Když vydal spisovatel R. J. Kronbauer svou knihu vzpomínek, posteskl si v ní, jak málo máme dokladů z 19. století o našich umělcích, jak nám schází vyličení tehdejšího života, v němž se odehrál zázračný proces obrození našeho národa. Pokud se týká Prahy samé, v níž spisovatel žil, bylo mnoho v tomto směru za posledních 50 let napraveno.

Ne tak na venkově. Tam zbývá ještě úsilovná práce na mnoho let.

Ve Stalinově ulici přecházíme téměř bez povšimnutí

kolem budovy závodu Sigma. A přece je to mohutný památník probouzejícího se českého uvědomění v tehdy poněmčelých Hranicích. Továrník Antonín Kunz, který začínal svou dráhu jako strojnický učeň, pak dělník Škodovky a malý řemeslník v Hranicích, nikdy se netajil svým češtvím. Také palác, sídlo své továrny, dal vytvořit českým rukám. Navrhoval jej inž. Rudolf Křiženecký s architektem Janem Pokorným, kteří působili v Praze.

Rudolf Křiženecký, inž. a Dr. h. c. narodil se 28. 10. 1861 v Zadru v Dalmácii a zemřel 12. 3. 1939 v Praze. Byl architektem a profesorem na české technice v Praze. Navrhl stavby mnoha významných domů v Praze ve slohu barokním a renezančním. Měl účast na stavbě Nár. muzea v Praze. Zúčastnil se konkurence na budovu Nár. domu v Mor. Ostravě, Pražské městské spořitelny, Plodínové bursy, Živnostenské banky. Navrhl plán na jubilejní výstavu obchodní a živnostenské komory v Praze r. 1908, navrhl přestavbu prelatury s rekonstrukcí Mikulášského kostela na Starém Městě pražském. Navrhl úpravu okolí emauzského kláštera a okolí Prašné brány. Vydal řadu odborných prací zejména o K. J. Dientzenhoferovi. V roce 1932 byl vyznamenán čestným doktorátem technických věd.

Hranický palác byl postaven v 90. letech minulého století ve slohu renezančním. Byla tehdy doba návratu starých slohů. Ať se dnešní generace architektů dívá jakkoliv chce na toto dílo, dnes po více než půl století nelze mu upříti slohovost a solidnost stavby. Časy se mění a s nimi i názory.

Vraťme se však opět k malířům, kteří nám zde zanechali své dílo. Ještě žije dosti občanů v Hranicích, kteří se pamatují na pomešního pána s bradkou, který leckdy zachytil zajímavou figurku na ulici tužkou na bílou tvrdou manžetu, kterou vysunul z rukávu, a který pilně kreslival hranická zákoutí. Byl to profesor kreslení na zdejším tehdy německém gymnasiu — Jan Pinkava.

Jan Pinkava se narodil 26. 12. 1846 v Brně-Zábřdovi-

cích. Pocházel z malých poměrů. Jeho otec Vavřinec Pinkava byl obuvníkem a matka byla Terezie roz. Nováčková. Studoval v Brně a na akademii výtvarných umění ve Vídni. Ač působil na německém gymnasiu, nikdy svého češtví nezapřel a všude se k němu hlásil. Jan Pinkava se v Hranicích také oženil. Vzal si r. 1877 za manželku Růženu Tesaříkovou, dceru Antonína Tesaříka, kupce a měšťana v Hranicích. Manželka tohoto kupce pocházela z Jičíněvsí u Jičína v Čechách a jmenovala se za svobodna Hettešová.

Z rodiny Hettešů z Jičíněvsí pocházel malíř a ilustrátor Josef Ferdinand Hetteš.

Ani jméno kupce Antonína Tesaříka není v Hranicích plně zapomenuto. Je po něm dodnes pojmenována ulice ústící do Kropáčovy. Antonín Tesařík byl členem obecního výboru a v té době vysázel v Hranicích celé aleje ořechů. Taková alej byla při silnici u parku, u kasáren, pod zámekem a jinde. Tehdy nebyly ořechy v Hranicích vzácností a jejich úroda nesla městu značné peníze. Vozily se jich plné fúry. Hodně se jich spotřebovalo na krmení krocanů, kteří pak byli drazze prodáváni v tehdejší jezdecké akademii. Hraničtí kluci, kteří pomáhali při rážení ořechů, mívali jich doma zásobu. Krutá zima v r. 1929 aleje ořechů zničila.

Na umělecký růst prof. Jana Pinkavy působilo neblaze středoškolské vyučování. To se konečně projevilo u všech absolventů výtvarných akademií, kteří museli z rodinných důvodů hledat zajištěný kus chleba, před svobodnou uměleckou dráhou, ale i neuvěřitelnou bídou.

Jan Pinkava zanechal po sobě značné dílo, nestejně umělecké hodnoty. Vděčíme mu však za to, že nám na svých obrazech zachytil navždy zmizelá zákoutí, a na některých i život našeho města.

Dnes, kdy se v Hranicích rozvíjí výstavní možnosti a při dobré vůli našich spoluobčanů, kteří vlastní jeho obrazy, dala by se uspořádat bez velkých výloh i výstava díla Jana Pinkavy.

Jan Pinkava zemřel 12. 3. 1923 v Hranicích na ochrnutí srdce, arteriosklerosu.

Jan Pinkava měl syna Antonína nar. 2. 4. 1878 v Hranicích. Studoval v Hranicích a pak na akademii výtvarných umění ve Vídni. Stal se také profesorem kreslení na reálce v Ústí v Čechách. Podle doslechu byl prý větším umělcem než jeho otec. Těžko však soudit. Jeho dílo se v Hranicích nedochovalo, tak jako mnohých rodáků, kteří hledali existenci jinde.

Po prof. Janu Pinkavovi nastoupil na zdejším německém gymnasiu prof. Georg Aristides Oeconomo, který se narodil 18. 8. 1860 v Athénách v Řecku, kde byl jeho otec Aristides Oeconomo ředitelem tamějšího divadla. Matka se jmenovala Helena roz. Sakelario. Georg Oeconomo studoval na akademii výtvarných umění ve Vídni. S českým životem v Hranicích se nesžil. Vystupoval jako Němec, ale cítěním zůstal Řekem. Svým dětem dal také řecká jména. Jeho dcera se jmenovala Ariadne. Byl velmi nadaný umělec - portretista. V Hranicích se dochovalo málo z jeho díla. Naše muzeum má podobiznu jeho chlapce, olej na plátně a dvě menší podobizny, rovněž oleje. Podle těchto prací lze soudit, že to byl mimořádný talent. Zemřel 24. 2. 1920 v Hranicích na vodnatelnost a tuberkulosu.

Během vysílání těchto relací mnozí se dožadovali zapůjčení knihy, která podrobně píše o uměleckých dílech v Hranicích a umělcích, kteří je vytvořili. Taková kniha nebyla doposud nikým napsána. Čechy mají knihu o svých uměleckých památkách. Morava nemá doposud nic. Zvláště ne Hranice. O čem jsem v našich relacích mluvil, vidíme doposud kolem sebe. Data o umělcích jsem vyhledával v matrikách a archivech. Mluví o nich tak, jak je nacházím a uveřejňuji, jak to možnosti Osvětové besedy dovolují. Hledání je pracné. Vždyť ani příbuzní často o svých předcích ničeho nevědí. Čas kvapí a vše pokrývá zapomenutím.